

NOTAT

14. juni 2019

Sag 2018 - 17921

Bilag 2.2.3. One-pagers for hvert af de tværgående indsatsområder

Introduktion til notatet

One-pagers for de tværgående indsatsområder har til formål at give en indholdsmæssig ramme, som sekretariatet kan tage udgangspunkt i ved udarbejdelsen af et samlet udkast til strategien for decentral erhvervsfremme 2020 og frem. Indholdet tjener ligeledes at danne udgangspunkt for bestyrelsens drøftelse med en række nationale interessenter på den nationale strategikonference den 21. august.

Frem mod forelæggelsen af et samlet strategi-udkast for bestyrelsen på mødet den 24. september vil der blive arbejdet med en yderligere fokusering af de tværgående indsatsområder, herunder i forhold til at understøtte sammenhæng uden overlap til eksisterende nationale strategier, politikker og indsatser.

One-pagerne baseret på det data- og videngrundlag, der blev udarbejdet i foråret 2019, samt øvrige nationale og internationale analyser og rapporter. One-pagerne er opbygget efter følgende skabelon:

- Introduktion til området
- Udfordrings- og mulighedsbillede
- Mulige strategiske fokusområder

Hvert tværgående indsatsområde forventes at fylde ca. 2 sider i strategien.

Nærværende notat er opbygget sådan, at de tre tværgående indsatsområder, som skal drøftes på dette bestyrelsesmøde, fremgår først. Herefter følger one-pagers for de tværgående indsatsområder, der blev drøftet på bestyrelsesmødet den 13. maj.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 17
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

One-pager – Globalisering og internationalisering

Indledning

Øget internationalisering kan styrke danske SMV'ers konkurrenceevne. Dels ved at give adgang til internationale markeder for afsætning af danske produkter samt adgang til international viden og kompetencer, og dels ved at danske SMV'er deltager i internationale værdikæder (herunder som underleverandør og gennem international sourcing) samt modtager investeringer fra udlandet.

Danske virksomheder er generelt gode til at udnytte globaliseringens muligheder, men udfordres i disse år af en øget global usikkerhed, markedsfragmentering og volatilitet. Det udfordrer især de mindre SMV'er, som er en væsentlig del af målgruppen for decentral erhvervsfremme.

Udfordringer

- Parathed, eksportgrad og vedvarende kunderelationer: 10 pct. af danske SMV'er eksporterer deres produkter og services, men 43 pct. af alle eksportordrer er enkeltstående. I mange SMV'er er internationaliseringen hæmmet af såvel interne (fx strategi, finansiering, kompetencer mv.) og eksterne faktorer (fx adgang til rådgivning og anden hjælp).
- Global usikkerhed og kompleksitet: En stigende global usikkerhed, øget fokus på geopolitisk hensyn og strategisk autonomi medfører ændrede rammevilkår. Det udfordrer danske virksomheder på flere niveauer. Dette øger vigtigheden af bl.a. kunde- og markedsdiversificering.
- Internationale samarbejder: Manglende stærke samarbejder med udenlandske partnere, herunder fokus i forhold til værdikædesamarbejde og sourcing/import.

Muligheder/potentialer

- Øget internationalisering inden for danske styrkepositioner: Fokus på internationalisering inden for danske styrkepositioner.
- E-handel: Øget eksport gennem e-handel, herunder bedre udnyttelse af digitale platforme.

Mulige strategiske fokusområder

- Omstillingsparathed: At ruste særligt SMV'erne til at omstille sig til nye tendenser, generel usikkerhed og omskiftelighed på det globale marked bl.a. med et fokus på værdikædesamarbejde, specialisering og anvendelsen af platforme, herunder e-handel.
- Eksportparathed: Øge andelen af internationale SMV'er, især med redskaber, der hjælper virksomhederne ift. de indre og eksterne linjer.
- Verdensmålene som løftestang for internationalisering: Verdensmålene åbner for et voksende globalt marked. Virksomhederne skal understøttes i at udnytte de muligheder, der følger heraf fx gennem partnerskabsbaserede programmer og projekter.

One-pager - Grøn og cirkulær omstilling

Indledning/indflyvning

Ved mere effektiv og smartere brug af energi og materialer samt anvendelse af vedvarende energiformer kan virksomheder få mere værdi ud af de samme ressourcer, reducere deres CO2 aftryk og bidrage til en bæredygtig og klimaneutral udvikling, der kan medvirke til at løse samfundsmæssige udfordringer samt indfri FN's verdensmål og Paris-aftalen om klima. Samtidig rummer grøn og cirkulær omstilling et stort potentiale for øget vækst og indtjening, styrket konkurrencekraft og eksportmuligheder for dansk erhvervsliv. Der er dog behov for at tilskynde flere SMV'er til at udnytte nye forretningsmuligheder.

Udfordringer

- Omstilling: Mange danske SMV'er tøver med grøn og cirkulær omstilling bl.a. pga. manglende kompetencer og viden samt ressourcer ift. at forstå business casen.
- Forretningsmuligheder og -udvikling: Danske virksomheder udnytter ikke de digitale muligheder til fulde til at forbedre og skabe nye grønne og cirkulære forretningsmuligheder.

Muligheder/potentialer

- Stigende efterspørgsel: Stigende nationalt og internationalt fokus på klima og bæredygtighed blandt borgere, politikere, erhvervslivets topledere og investorer betyder stigende efterspørgsel efter grønne og cirkulære løsninger, som danske virksomheder kan udnytte.
- Øget ressourceforbrug: Stigende befolkningstal, urbanisering og højere indkomster medfører øget ressourceforbrug, som fordrer en fortsat grøn og accelereret cirkulær omstilling for at give erhvervslivet konkurrencefordele.
- Eksport: Dansk erhvervsliv har styrker inden for grøn omstilling, herunder energieffektivitet, vedvarende energi, energilagring, bæredygtig forsyning og miljøteknologi, som giver stort potentiale i at styrke dansk eksport af både grønne og cirkulære forretningsløsninger.
- Forretningsudvikling via anvendelse af digitalisering og teknologi samt inddragelse af data inden for det grønne og cirkulære område.

Mulige strategiske fokusområder

- Kompetenceudvikling, der understøtter grønne og cirkulære forretningsmodeller i SMV'er, herunder ledelseskompetenceudvikling mv.
- Omstilling: Understøtte grøn og cirkulær omstilling i SMV'er med henblik på forbedring af virksomhedernes indtjening, innovation og konkurrencekraft.
- Forretningsudvikling via anvendelse af digitalisering og teknologi samt inddragelse af data inden for det grønne område.
- Partnerskaber: Understøtte virksomhedernes involvering i offentlige og private partnerskaber med henblik på forretningsudvikling, bl.a. om politiske initiativer vedr. klima og den grønne og cirkulære dagsorden.
- Eksport: Eksportfremme af grønne og cirkulære danske løsninger, herunder Smart City løsninger.

One-pager – Innovation

Indledning

Innovation handler om, at virksomhederne omsætter viden og idéer til forretningsmæssig og samfundsmæssig værdi. Kilden til innovation kan være forskning og udvikling, men også kunder, samarbejdspartnere/leverandører, medarbejdere m.fl. Danmark er blandt de lande i OECD, der investerer mest i forskning og udvikling. Danmark ligger dog væsentligt under OECD-gennemsnittet inden for omsætning af innovative produkter. Særligt i forhold til andelen af innovative SMV'ere halter Danmark bagud.

Udfordringer

- Manglende investeringer i innovation i SMV'er: En stor del af de private investeringer i forskning og udvikling er koncentreret om store virksomheder. Danske SMV'er er således i mindre grad rustet til fremtidige innovation i produkter, processer og services.
- Geografisk ulighed mellem innovative virksomheder i Danmark.

Muligheder/potentialer

- Partnerskaber: Den decentrale erhvervsfremme skal understøtte samspillet om virksomhedernes innovation. Dette kan ske i innovations- og videnssamarbejde mellem virksomheder og videninstitutioner samt gennem andre former for innovationssamarbejde.
- Sammenhængende indsatser: Skabe bedre og nemmere adgang for virksomhederne til innovationsinitiativer gennem et sammenhængende og koordineret erhvervsfremmesystem
- Samspil: Øget innovation i virksomhederne i samspil med aktører i virksomhedernes værdikæder og omverden.
- Vækstpotentiale inden for det offentlige: Virksomheder udvikler nye forretningsmodeller på baggrund af efterspørgslen inden for det offentlige og i tæt samarbejde baseret på forskellige samarbejdsmodeller, herunder med kommuner, regioner, forsyningsvirksomheder mv.

Mulige strategiske fokusområder

- Innovationsfremme gennem klynger og innovationsnetværk: Gennem klynger og innovationsnetværk at initiere til faglig funderet innovation, der bl.a. involverer samarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner
- Innovations- og videnssamarbejde: Styrkelse af innovations- og videnssamarbejde mellem SMV'er og videninstitutioner, der bidrager til produkt-, service- og procesinnovation.
- Organisatorisk innovation: Understøtte SMV'ers evne til at tænke nyt og afprøve nye ideer (organisatorisk innovation).

One-pager – Kvalificeret arbejdskraft og social inklusion

Indledning/Indflyvning

Adgang til kvalificeret arbejdskraft er en central forudsætning for virksomhedernes mulighed for drift og udvikling, og det spiller derfor en afgørende rolle for vækst og velstand i fremtiden. I hele landet og på tværs af brancher oplever virksomheder problemer med at rekruttere den ønskede arbejdskraft, om end der er lokale forskelle afhængig af branchestruktur og uddannelsesniveau. Det er ligeledes nødvendigt at have fokus på at sikre et bæredygtigt arbejdsmarked, blandt andet gennem social inklusion. Et fokus på et bæredygtigt arbejdsmarked sker dels for at øge arbejdsstyrken og virksomhedernes adgang til arbejdskraft dels for at understøtte borgere på kanten af arbejdsmarkedet.

Udfordringer

- Rekrutteringsudfordring: Konjunkturudviklingen nationalt og globalt øger virksomhedernes rekrutteringsudfordring, da erhvervslivet i store dele af verden efterspørger den samme højt kvalificerede og specialiserede arbejdskraft. Dette gælder både faglært og højtuddannet arbejdskraft.
- Faldende arbejdsstyrke: Den demografiske udvikling medfører en faldende arbejdsstyrke, og dermed et øget behov for at udvide arbejdsstyrken, herunder med personer på kanten af arbejdsmarkedet.
- Adgang til specialiserede kompetencer: Den teknologiske udvikling stiller store krav til innovative løsninger. Det medfører et stigende behov for, at virksomhederne har adgang til specialiserede kompetencer, herunder alle typer af digitale kompetencer, og kompetencer indenfor STEM (Science, Technology, Engineering & Mathematics).
- Efteruddannelse: Mange virksomheder er tilbageholdende med efteruddannelse af deres medarbejdere, hvilket ellers kan udgøre en del af løsningen på udfordringerne.

Muligheder/potentialer

- Uddannelse af arbejdsstyrken til fremtidens arbejdsmarked: Andelen af unge med en erhvervsuddannelse og/eller en videregående uddannelse skal i højere grad afspejle virksomhedernes behov nationalt og lokalt.
- Efteruddannelse: Højere grad af omskoling og efteruddannelse af den eksisterende arbejdsstyrke.
- Udvidelse af arbejdsstyrken bl.a. gennem inklusion af udsatte ledige.
- Tiltrækning af højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft.

Mulige strategiske fokusområder

- Social inklusion: Understøtte et bæredygtigt arbejdsmarked, bl.a. gennem uddannelse og inklusion af flere, der er på kanten af arbejdsmarkedet.
- Kompetencer: Udvikle arbejdsstyrkens kompetencer inden for digitalisering og automatisering, herunder STEM-kompetencer.
- Flere højt kvalificerede faglærte til fremtidens job.
- Rekruttering af kvalificeret arbejdskraft: Øge virksomhedernes muligheder for at rekruttere udenlandske højt kvalificerede medarbejdere
- Kontinuerlig efteruddannelse: Omskoling og efteruddannelse af den eksisterende arbejdsstyrke i takt med virksomhedernes behov.

One-pager – Digitalisering og automatisering

Indledning/Indflyvning

Digitalisering og automatisering er vigtig for danske virksomheders produktivitet, forretnings- og innovationsudvikling og konkurrencedygtighed, da digitale løsninger og teknologier kan medvirke til nye produktions- og serviceformer, forretningsmodeller mv. En analyse fra Erhvervsministeriet viser, at de mest digitale virksomheder i gennemsnit har ca. 20 pct. højere arbejdsproduktivitet end de mindst digitale virksomheder. Udvikling og investering inden for området bidrager til effektiviseringer gennem nye og forbedrede arbejdsgange og reducerede driftsomkostninger. Samtidig skaber det grobund for udvikling af nye digitale produkter og services.

Udfordringer

- SMV'ers potentiale i den digitale transformation: Særligt danske SMV'er har et uforløst potentiale ved digital transformation. SMV'er er generelt mindre digitale, hvilket blandt andet skyldes, at de mangler tid, ressourcer og overblik over mulighederne.
- Kompetencer: SMV'erne har ikke de fornødne digitale kompetencer.
- Digitalt udgangspunkt varierer: Danske virksomheder befinder sig på forskellige digitale udgangspunkter, og har derfor forskellige behov og forudsætninger. Desuden er der geografiske og branchemæssige forskelle.
- Finansiering: Virksomheder kan have udfordringer med at finansiere digitale investeringer og digitale transformationer.

Muligheder/potentialer

- Automatisering: Der ligger et potentiale i at flere virksomheder automatiserer hele eller dele af deres værdikæde for at effektivisere produktion, drift og service, herunder ved brug af bl.a. robotter.
- Formidling af viden: Øget formidling af viden om gevinsterne ved digital omstilling og rådgivning til at komme i gang med eller komme videre med virksomhedens digitale udvikling.
- Avancerede teknologier og dataanvendelse: At flere virksomheder inkorporerer avanceret teknologi og dataanvendelse (herunder kunstig intelligens) i deres interne processer samt produkter og services.
- Digital sikkerhed og ansvarlig datahåndtering er i stigende grad et grundvilkår for virksomhedernes fortsatte konkurrenceevne.

Mulige strategiske fokusområder

- Øget viden og incitament: Understøtte digital transformation blandt SMV'er gennem øget viden omkring digitaliseringens muligheder, blik for ressourcer og digitale kompetencer.
- Automatisering: Understøtte, at SMV'er inden for produktion og serviceområdet får automatiseret deres processer og værdikæder, herunder fx gennem brug af robotter i bred forstand.
- Kontinuerlig udvikling: Understøtte virksomhedernes blik for anvendelse af digitale løsninger, avancerede teknologier og de forretningsmuligheder det giver i værdikæden fra produktion, til produkter og services.

One-pager – Iværksætter

Indledning/Indflyvning

Danmark har stærke institutioner, gode rammevilkår og en række styrkepositioner, der giver gode betingelser for at blive en førende iværksætternation. Global Entrepreneurship Index 2018 rangerer således rammerne for iværksætteri i Danmark som de 6. sundeste i verdenen. Andelen af nye vækstvirksomheder ligger dog et stykke under OECD-gennemsnittet og Global Startup Ecosystem Report 2019 placerer Danmark uden for top-30 over regionale økosystemer. Det peger på, at der er plads til forbedringer, hvis Danmark skal have et førende økosystem for iværksætteri og skalering/vækst.

Udfordringer

- Få vækstiværksættere: Få af de nye iværksættervirksomheder bliver til egentlige vækstvirksomheder. Andelen af vækstvirksomheder i Danmark ligger under OECD-gennemsnittet og er lavere end både Sverige og Norge.
- Opstartsrate og overlevelse: Iværksætteraktiviteten uden for Region Hovedstaden er relativt lav og et stykke under niveauet fra før finanskrisen. Samtidig er overlevelseshraten for virksomheder det første år generelt et stykke under OECD-gennemsnittet.
- Mangelfuld iværksætterkultur: Kun hver anden iværksætter vurderer, at Danmark har en stærk iværksætterkultur og peger bl.a. på manglende netværksaktiviteter som en af årsagerne.

Muligheder/potentialer

- Lokale netværk og iværksætermiljøer kan inspirere flere til at starte virksomhed og give dem kompetencerne til at skabe succesfulde virksomheder.
- Kompetenceudvikling: Øget viden, kompetencer og forretningsforståelse i opstartsfasen vil sikre, at flere iværksættervirksomheder overlever.
- Økosystem: Understøtte et stærkt og sammenhængende økosystem, også udenfor storbymiljøerne, er afgørende for, at iværksætterne har de rette betingelser for at kunne vokse og skalere deres virksomhed.
- Understøtte entreprenørskab på alle niveauer i uddannelsessystemet for at skabe viden, interesse og kompetencer inden for området med henblik på at styrke iværksætterkulturen.

Mulige strategiske fokusområder:

- Øget iværksætterrater: Understøtte iværksætterkulturen i hele landet blandt andet via kompetenceudvikling og øget viden samt fokus på entreprenørskab på alle niveauer i uddannelsessystemet.
- Netværk og events: Skabe flere og stærkere netværk, der inspirerer iværksættere til at mødes på tværs af faglighed og løfter iværksætternes kompetencer og skaber stærke relationer på tværs i de danske økosystemer.
- Vækstiværksættere: Understøtte at flere iværksættere kan vokse til vækstvirksomheder ved at styrke økosystemer for iværksætteri, herunder iværksætternes kompetencer, samt adgangen til kvalificeret arbejdskraft, kapital og internationale miljøer.
- Stille skarpt på iværksætteri inden for værdiskabende og bæredygtige teknologier (impact iværksættere).